

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням ВЧЕНОЇ РАДИ Харківської
державної академії дизайну і мистецтв

«___» _____ 2021 р., протокол № ___

Голова вченої ради, ректор

_____ Олександр СОБОЛЄВ

ОСВІТНЬО–НАУКОВА ПРОГРАМА

«ДИЗАЙН»

ПРОЕКТ

Третього рівня вищої освіти

за спеціальністю 022 Дизайн

галузі знань 02 Культура і мистецтво

СВО: доктор філософії

Введено в дію ___ 2021 р.

(наказ від _____ 2021 р. № ___)

Харків — 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Проректор

з науково-дослідної роботи _____ Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

Кафедра дизайну

В. о. завідувач кафедри _____ Ірина ЄРЕМЕНКО

Кафедра графічного дизайну

В. о. завідувач кафедри _____ Ольга ГАНОЦЬКА

Кафедра мультимедійного дизайну

В. о. завідувач кафедри _____ Михайло ОПАЛЄВ

Кафедра дизайн середовища

В. о. завідувач кафедри _____ Наталія ТРЕГУБ

Кафедра дизайну тканин та одягу

В. о. завідувач кафедри _____ Валентина ПАСІЧНИК

**Кафедра соціально-гуманітарних
дисциплін**

В. о. завідувач кафедри _____ Володимир ТАРАСОВ

**Кафедра педагогіки, іноземної
та української філології**

Завідувач кафедри _____ Тетяна ЄРМАКОВА

ПЕРЕДМОВА

Проект ОНП «Дизайн» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво (СВО: доктор філософії) 2021 року розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Розроблено проектною групою у складі:

ІВАНЕНКО Тетяна Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, гарант освітньо-наукової програми.

ДАНИЛЕНКО Віктор Якович, доктор мистецтвознавства, професор, академік НАМУ.

СБІТНЄВА Надія Федорівна, кандидат мистецтвознавства, професор.

Зовнішні рецензенти:

Відгуки представників професійних асоціацій/роботодавців:

Освітня програма запроваджена з 2016 року.

Зміни до ОНП внесені у 2020 році

1. Профіль освітньо-наукової програми «Дизайн» зі спеціальності 022 «Дизайн»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD) з мистецтвознавства
Офіційна назва освітньої програми	Дизайн
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Академічна довідка, 44 кредити ЄКТС, термін навчання за ОНП 2,5 роки (повний термін підготовки аспіранта – 4 роки)
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень
Передумови	Повна вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Запроваджена у 2016 році
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ksada.org/4aspirant.html
2 – Мета освітньої програми	
	<p>Формування фахових компетентностей, що скеровані на:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідження теоретичного дискурсу; історичного розвитку та сучасного стану художньо-проектної культури, наукових засад дизайн-процесу, методики створення дизайн-продукту; – запровадження набутих результатів у освітньо-наукову, соціальну, комунікативну та промислово-виробничу сфери життєдіяльності людини; – застосовувати набуті результати у викладацькій та дослідницькій діяльності
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань — 02 Культура і мистецтво, спеціальність — 022 Дизайн
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Напрями наукових досліджень зі спеціальності 022 Дизайн:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теорія та історія дизайну — аспекти осмислення процесів становлення та розвитку матеріальної культури, взаємодії мистецтва і техніки; – методи і засоби створення властивостей об'єктів дизайну, що визначають їх естетичні, соціально-культурні, ергономічні, функціонально-експлуатаційні, маркетингові та екологічні характеристики; – синтез видів проектно-художньої діяльності в контексті формування гармонійного предметно-просторового середовища; – формоутворення об'єктів дизайну: стилістика, художньо-образні особливості, принципи оптимальних технологій їх створення; – стилістика та художньо-образні засоби дизайн-діяльності;

	<ul style="list-style-type: none"> – національні традиції матеріальної культури у контексті сучасних тенденцій проектно-художньої творчості; – екологічний дизайн як напрям проектування гармонійного предметного середовища з урахуванням вимог охорони довкілля та культури; – засоби візуальної комунікації, дизайн знакових систем і мультимедіа у соціокультурному просторі; – історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну; – проблеми дизайнерської освіти та підготовки кадрів у галузі дизайну; – організаційно-управлінські аспекти дизайнерської діяльності; – дизайн в контексті економіки символічного обміну; – дизайн як чинник формування креативного суспільства; – дизайн у формуванні інновацій; – дизайн як творча діяльність; – видове різноманіття дизайну: генеза, сучасний стан, тенденції розвитку
Особливості програми	Особливість програми пов'язана із системним, узагальнюючим баченням генези сучасних наукових досліджень. Вона націлена на пошук та формування нових підходів до наукового аналізу проблем дизайну; формування дослідницьких компетентностей, що передбачають інтерпретацію художньо-проектного процесу та його переосмислення; пріоритетних напрямків дослідження у сучасному науковому просторі; розуміння процесу створення дизайн-продукту; пропонує здобувачеві значне розширення меж традиційної джерельної бази мистецтвознавчих досліджень, з орієнтацією на новітні форми та тенденції розвитку інноваційного проектування. Програма скеровує здобувача на пошук векторів розвитку науки в галузі дизайну в майбутньому, де окремою складовою є заохочення здобувачів до наукового прогнозування та моделювання нових форм дизайнерського аналізу.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Наявність здобутих компетенцій дозволяє доктору філософії з галузі мистецтвознавства реалізовувати викладацькі функції (посади науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів, коледжів як структурних підрозділів університетів) та дослідницькі функції (посади наукових дослідників державних наукових установ, лабораторій, галузевих академій тощо). Також підготовка доктора філософії передбачає можливість здійснення організаційно-управлінських функцій у галузі вищої освіти та науки відповідного профілю.
Подальше навчання	Можливість написання докторської дисертації
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комплексне поєднання лекційних, семінарських та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів тощо. Під час навчання аспірантом здійснюється науково-дослідницька робота, пов'язана із написанням наукових статей, тез, підготовки доповідей та оформленням результатів дослідження у вигляді дисертації.
Оцінювання	Докторський іспит зі спеціальності, екзамени, заліки, поточний контроль
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної дослідницько-інноваційної проектно-художньої діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань про дизайн та/або його професійну проектну практику.
Спеціальні (фахові) компетентності СК	СК1. Здатність орієнтуватись в процесі становлення і подальшого розвитку дизайнерської практики, застосовувати механізм її аналізу та знання сучасного стану наукової літератури за обраною спеціальністю.

	<p>СК2. Здатність використовувати знання сутності провідних мистецьких концепцій, теоретичних та практичних проблем з історії вітчизняної та зарубіжної дизайнерської діяльності.</p> <p>СК3. Здатність орієнтуватись у сучасних проблемах дизайну (за напрямками наукового дослідження).</p>
<p>Загальнонаукові (філософські) компетентності</p> <p>ЗК</p>	<p>ЗК1. Здатність до володіння професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, осмислення основних категорій мистецтва в аспекті філософської парадигми.</p> <p>ЗК2. Здатність володіти знаннями з теорії розвитку вітчизняної та зарубіжної культури і мистецтва, аналізувати та формувати культурологічні моделі</p>
<p>Дослідницькі компетентності</p> <p>ДК</p>	<p>ДК1. Здатність аналізувати наукові питання та виявляти проблеми в сфері розвитку мистецької діяльності.</p> <p>ДК2. Здатність формувати методiku проведення наукового дослідження для отримання достовірного результату, компетентно вирішувати професійні питання усіх етапів і складових процесу наукового дослідження.</p> <p>ДК3. Здатність застосовувати знання на практиці, обирати оптимальні методи викладання матеріалу, планувати власну науково-педагогічну діяльність.</p> <p>ДК4. Здатність надавати та презентувати наукові результати в усній і письмовій формі відповідно до сучасних вимог наукового середовища.</p> <p>ДК5. Здатність до організації та забезпечення навчального процесу, комунікації та взаємодії у міжкультурному просторі.</p> <p>ДК6. Здатність управляти науковими проектами та складати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва</p>
<p>Мовні компетентності</p> <p>МК</p>	<p>МК1. Здатність представляти наукові результати в усній і письмовій формі державною та іноземною мовою, спроможність спілкування у міжкультурному середовищі</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН1. Володіти професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії; осмислювати основні категорії мистецтва в аспекті філософської парадигми.</p> <p>ПРН2. Володіти методологією і методами наукового аналізу у сфері розвитку мистецької діяльності; компетентно вирішувати професійні питання усіх етапів і складових процесу наукового дослідження.</p> <p>ПРН3. Застосовувати знання з методології, методики та практики процесу наукового дослідження; володіти основами аналізу попередніх науково-теоретичних досліджень; застосовувати методiku формування змістових та структурних складових дослідження.</p> <p>ПРН4. Представляти наукові результати іноземною мовою в усній та письмовій формі; адекватно оперувати термінологічним апаратом.</p> <p>ПРН5. Знати засади теорії розвитку вітчизняної та зарубіжної культури і мистецтва; застосовувати в практиці аналізу культури закономірності культурологічного моделювання.</p> <p>ПРН6. Оформлювати результати дослідження відповідно до сучасних</p>

	<p>вимог наукового середовища; представляти науковій спільноті результати дослідження у вигляді наукових публікацій; презентувати усно та письмово результати дослідження на наукових конференціях.</p> <p>ПРН7. Організувати педагогічну взаємодію; моделювати навчальний процес з урахуванням міжкультурної специфіки аудиторій.</p> <p>ПРН8. Управляти науковими проєктами; надавати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.</p> <p>ПРН9. Орієнтуватися в процесі становлення і подальшого розвитку сучасної дизайнерської практики та застосовувати механізм її аналізу; знати сучасний стан наукової літератури та термінології за обраною спеціальністю.</p> <p>ПРН10. Знати основні концепції, теоретичні та практичні проблеми історії розвитку дизайнерської діяльності.</p> <p>ПРН11. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу, планувати власну науково-педагогічну діяльність.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Професорсько-викладацький склад відповідає кадровим вимогам чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Частка тих науково-педагогічних працівників, хто має науковий ступінь та/або вчене звання — 100%; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора — 66,6%
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Лекційні аудиторії із мультимедійним обладнанням. Лабораторії та майстерні за фахом.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	На офіційному сайті ХДАДМ в розділі «Аспірантура» розміщено освітню програму, навчально-методичне забезпечення включно з силабусами освітніх компонент, а також всю необхідну інформацію для аспірантів та абітурієнтів. Бібліотечний ресурс: інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу рідкісними виданнями; читальний зал підключено до мережі Інтернет.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	–
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонньої угоди між ХДАДМ та Держаним Університетом ім. Яна Длугоша (м. Ченстохова, Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

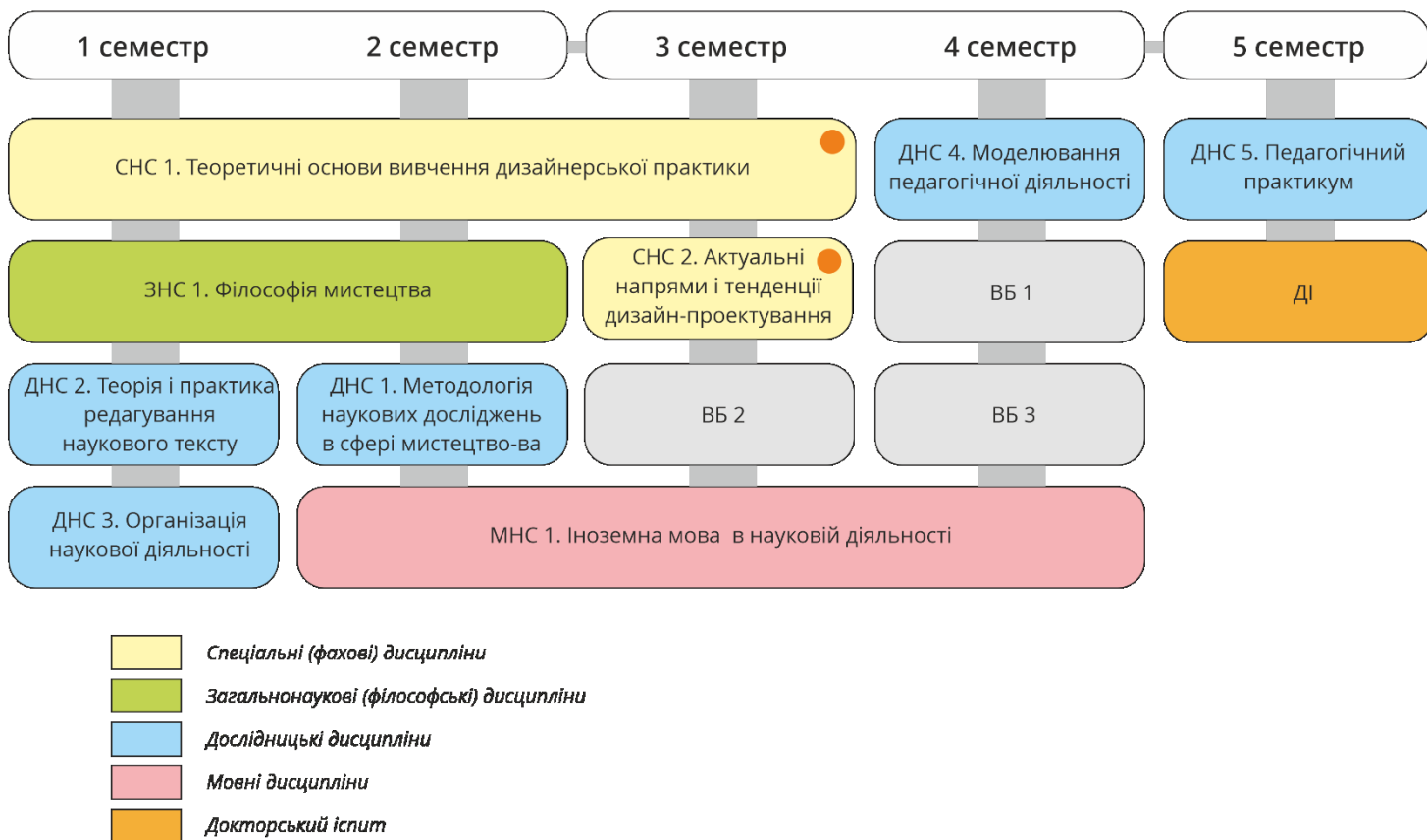
2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП			
<i>Спеціальні (фахові) навчальні складові (СНС)</i>			
СНС 1	Теоретичні основи вивчення дизайнерської практики	5	іспит
СНС 2	Актуальні напрями і тенденції дизайн-проєктування	3	диф.залік
<i>Загальнонаукові (філософські) навчальні складові (ЗНС)</i>			
ЗНС 1	Філософія мистецтва	4	іспит

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
<i>Дослідницькі навчальні складові (ДНС)</i>			
ДНС 1	Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства	3	залік
ДНС 2	Теорія і практика редагування наукового тексту	3	залік
ДНС 3	Організація наукової діяльності	3	залік
ДНС 4	Моделювання педагогічної діяльності	3	залік
ДНС 5	Педагогічний практикум	3	залік
<i>Мовні навчальні складові (МНС)</i>			
МНС 1	Іноземна мова в науковій діяльності	6	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		33	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1	Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій	4	диф. залік
ВБ 1.2	Актуальні проблеми предметно-середовищного дизайну	4	диф. залік
ВБ 1.3	Естетичні проблеми дизайну	4	диф. залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1	Теорія і практика культурологічного моделювання	4	залік
ВБ 2.2	Мистецтво в контексті сучасного культурного процесу	4	залік
ВБ 2.3	Теорія та історія сучасного мистецтва	4	залік
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВБ 3.1	Культура наукової мови	3	залік
ВБ 3.2	Основи інформаційного дизайну	3	залік
ВБ 3.3	Проблемні питання сучасного мистецтвознавства	3	залік
ВБ 3.4	Проектно-грантова діяльність	3	залік
ВБ 3.5	Арт-ринок і художня культура	3	залік
ВБ 3.6	Психологія реклами	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент ГД		11	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		44	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

2.3. Структура науково-дослідницької роботи аспіранта*

Науково-дослідницька робота аспіранта	Навчально-теоретична підготовка аспіранта
I рік	
<i>Перший семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Подання заявки на тему дисертаційного дослідження 2. Затвердження теми дисертаційного дослідження 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Визначення актуальності предмету, об'єкту дослідження, обрання методів та формування структури дисертації 5. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
<i>Другий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Написання плану-проекту дисертації 2. Аналіз науково-теоретичних досліджень та фахової літератури 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 5. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
II рік	
<i>Третій семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз інформаційних джерел та наукової літератури і написання першого розділу 2. Збір матеріалу за темою дослідження 3. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 4. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.
<i>Четвертий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Завершення роботи над першим розділом. 2. Узагальнення методології дослідження. 3. Збір та аналіз матеріалу за темою дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять. 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.

Науково-дослідницька робота аспіранта	Навчально-теоретична підготовка аспіранта
6. Звіт.	
III рік	
<i>П'ятий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у закордонних фахових наукових виданнях, зокрема, що включені до міжнародних наукометричних баз цитування Scopus/WOS. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	1. Проходження педагогічного практикуму. 2. Складання докторського іспиту (ДІ) зі спеціальності. 3. Складання заліку з педагогічного практикуму.
<i>Шостий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	
IV рік	
<i>Сьомий семестр</i>	
1. Завершення роботи над третім розділом та загальними висновками дисертаційного дослідження. 2. Оформлення результатів дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища. 3. Робота над візуальним матеріалом дисертаційного дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Обговорення дисертації на засіданнях кафедр. 6. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 7. Розгляд роботи на розширеному засіданні випускової кафедри.	
<i>Восьмий семестр</i>	
1. Коригування тексту дисертації згідно з зауваженнями розширеного засідання випускової кафедри. 2. Отримання висновку від сертифікованої системи щодо відсутності фактів плагіату. 3. Отримання висновку наукового керівника. 4. Подання заявки щодо отримання академічної довідки про виконання плану ОНП. 5. Подання заявки щодо проведення попередньої експертизи наукової роботи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	

* За погодженням із рішенням наукового керівника, структура науково-дослідницької роботи аспіранта може зазнати певних змін в залежності від індивідуальної траєкторії його підготовки.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої-наукової програми «Дизайн» зі спеціальності 022 Дизайн проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої ради закладу вищої освіти, відповідно до постанови КМУ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії». Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація. Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

